
KOMMISSORIUM FOR OPGAVEUDVALGET OM SUNDHEDSFREMME I ET 0-100 ÅRS PERSPEKTIV I AARHUS KOMMUNE

1. Udfordring og baggrund

De fleste aarhusianere er sunde og trives godt, og på de fleste områder klarer vi os lige så godt eller bedre end gennemsnittet. På trods af de positive tendenser er der fortsat et stort potentiale i sundhedsfremme og forebyggelse.

- Vores velfærdssamfund er under pres af stadigt stigende udgifter til behandling, pleje og omsorg samt til sygefravær og overførselsindkomster
- Stadig flere aarhusianere mistrives, særligt unge kvinder
- Flere er ensomme, har stress eller lider af angst og depression
- På rusmiddelområdet er der store udfordringer i Aarhus
- Vi har en stor andel borgere, der står udenfor arbejdsmarkedet på grund af helbredsrelaterede udfordringer og flere unge med både kort og videregående uddannelser, kommer heller ikke i beskæftigelse
- Samtidig oplever vi en stigende social ulighed i sundhed, hvor sundhedsmæssige udfordringer ofte klumper sig sammen hos sårbare og udsatte borgere.

En stor del af dette kan forebygges.

I Aarhus Kommune arbejder vi med sundhedsfremme og forebyggelse på tværs af magistratsafdelingerne, da borgernes levede liv udgør en *helhed*, og arbejdet med sundhed går derfor på tværs af velfærdsområderne.

Sundhed fremmer børns udvikling og læring. Sundhed hjælper den unge godt på vej med uddannelse og arbejde. Sundhed fremmer at den enkelte tager del i arbejdsmarkedet og deltager i samfundslivet. Sundhed muliggør, at den ældre lever længst muligt i eget liv. For at være sund er det nødvendigt, at vi som kommune samskaber med borgerne om de rette rammer og strukturer, der gør det sunde valg let og tilgængeligt, og at vi samskaber om de rette indsatser på de rigtige tidspunkter, så borgerne selv kan tage ansvar for egen sundhed.

0-100 års perspektivet er væsentligt at lægge vægt på, da der er behov for at sundhedsfremmende indsatser er sammenhængende, på tværs af indsatser og på tværs af alder.

Det aldersintegrerede blik på borgeren muliggør, at vi kan få øje på de ting der gør livet svært, særligt de mange svære overgange borgerne står overfor i løbet af deres liv, så vi kan forebygge rettidigt.

Sundhedsfremmeudvalget skal ud fra borgernes syn på sundhed finde konkrete nye løsninger til, hvordan vi sikrer større lighed i sundhed for borgerne i Aarhus. Løsningerne bliver en del af udmøntningen af Aarhus Kommunes sundhedspolitik, Smil Aarhus.

2. Formål og opgave

Sundhedsfremmeudvalget er nedsat af Aarhus Byråd som et etårigt §17.4-udvalg jf. indstillingen *Politikudvikling og styring i Aarhus byråd*, vedtaget af byrådet d. 10. maj 2017. Den 6. juni 2018 besluttede Byrådet, at Udvalget skal arbejde med temaet *"Sundhedsfremme i et 0-100 års perspektiv"* og igangsætte arbejdet ultimo 2018/primus 2019. På baggrund af dette arbejde og de konkrete løsningsforslag indarbejdet i Sundhedspolitikken, besluttede Byrådet den 5. februar 2020 at forlænge Sundhedsfremmeudvalgets arbejde i yderligere et år med start i august 2020.

Sundhedsfremmeudvalgets opgave er:

Via borgernes syn på sundhed, at undersøge tværgående løsningsmuligheder i et 0-100 års perspektiv på, hvordan vi sikrer større lighed i sundhed med familien, netværk og civilsamfund som mulige omdrejningspunkter.

Fokus skal være på den fysiske, psykiske og sociale sundhed, med omdrejningspunkt i livskvalitet og fællesskaber hos borgerne. Løsningerne skal efterfølgende være en del af implementeringen af Aarhus Kommunes sundhedspolitik.

Sundhedsfremmeudvalgets arbejde skal være præget af borgernes erfaringer fra det levede liv, som sammen med faglige eksperter viden, ligeværdigt bringes i spil i det politiske arbejde.

Sundhedsfremmeudvalget mødes i den nye periode 7 gange fra august 2020 til maj 2021. Der er udvalgt 5 temaer, som skal danne rammen for dialogerne på møderne.

3. Temaer

Temaerne for Sundhedsfremmeudvalgets arbejde udspringer fra Sundhedspolitikken og de sundhedsudfordringer vi har lokal viden om eksisterer. Hertil kommer at nogle af temaerne naturligt er udsprunget af Sundhedsfremmeudvalgets arbejde i forrige periode samt af politiske ønsker om at beskæftige sig med nogle af de tematikker, som går særligt på tværs af områderne i kommunen. De fem temaer er:

- Mænds sundhed
- Rusmidler (stoffer)
- Sundhed og kultur
- Etniske minoriteters sundhed
- Sundhed og klima (bykvalitet)

4. Sammensætning af udvalg

Udvalget er sammensat af fem byrådspolitikere udpeget af gruppeformandskredsen:

- Peder Udengaard, A (formand)
- Dorthe Borgkvist, UFP (næstforperson)
- Steen Bording Andersen, A

- Eva Borchorst Mejnertz, A
- Hans Skou, V

Derudover er der inviteret 5 faste eksterne medlemmer med i udvalgets arbejde. Disse eksterne medlemmer er alle faglige eksperter, der er udpeget på baggrund af en række tematikker, der knytter sig til mulige løsninger for udfordringerne.

Sundhedsfremmeudvalget har i udpegningsprocessen af de faste eksperter lagt vægt på en ligelig kønsfordeling, hvordan de eksterne medlemmer kan bidrage til løsningsforslag i et 0-100 års perspektiv, ligesom fokus har været på at invitere eksperter ind, som har nye innovative vinkler på, hvordan vi får skabt mere lighed i sundhed.

De 5 faste eksterne medlemmer af Sundhedsfremmeudvalget er:

- *Jes Søgaard* - Professor i Sundhedsøkonomi ved Syddansk Universitet
- *Helle Maindal* - Professor i Sundhedsfremme ved Aarhus Universitet/Steno Diabetescenter
- *Finn Breinholt* - Programleder og seniorforsker ved DEFACTUM, Region Midtjylland med ansvar for Sundhedsprofilen
- *Jakob Rathlev* – Prorektor på Erhvervsakademi Aarhus
- *Lise Høyer* – Praktiserende læge i Aarhus

5. Tilrettelæggelse af arbejdet og mødeafholdelse

Sundhedsfremmeudvalgets møder foreslås afholdt på forskellige strategisk udvalgte lokationer alt afhængig af, hvilket emne der skal drøftes.

Relevante videns- og erfaringspersoner vil løbende inviteres ind ad hoc, afhængigt af hvilket tema der skal drøftes. Ambitionen er at invitere borgere, medarbejdere og/eller organisationer med ind i forberedelsen af drøftelserne, så udvalget kan få nye indsigter og perspektiver i beslutningsprocessen.

Den tværgående Sundhedsstyregruppe nedsat under Direktørgruppen inddrages i kvalificeringen af Sundhedsfremmeudvalgets drøftelser. Styregruppen består af en repræsentant fra hver magistratsafdeling, og styregruppen kan forud for Sundhedsfremmeudvalgets drøftelser, sikre det tværgående 0-100års perspektiv.

På Sundhedsfremmeudvalgets første indledende møde vil de enkelte temaer blive konkretiseret til et eller flere undersøgelsesspørgsmål, som udfoldes på et efterfølgende møde.

På det sidste møde vil Sundhedsfremmeudvalget udarbejde anbefalinger til Byrådet i form af konkrete løsningsforslag. Disse fremsendes via rådmanden for Sundhed og Omsorg.

Sekretariatsbetjeningen koordineres i Sundhedsstaben i Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg. Kontaktperson er: Sundhedschef Otto Ohrt, oto@aarhus.dk, tlf: 6020 6554 eller udvalgssekretær Eva Dalum Olsen, oc@aarhus.dk, tlf: 2920 8667.

6. Tidsplan

Sundhedsfremmeudvalgets arbejde påbegyndes i august 2020 og afsluttes i maj 2021.

- Første opstartsmøde: 27. aug 2020 kl.18.30-20.30
- Temadrøftelse Mænds sundhed: 08. okt 2020 kl.18-20
- Temadrøftelse Rusmidler: 26. nov 2020 kl.18-20
- Temadrøftelse Sundhed og kultur: 04. feb 2021 kl.18-20
- Temadrøftelse Etniske minoriteter: 25. marts 2021 kl.18-20
- Temadrøftelse Sundhed og klima: 29. april 2021 kl.18-20
- Afsluttende møde: 03. juni 2021 kl.18-20

7. Økonomi

Sundhedsfremmeudvalget har en økonomisk ramme på 100.000kr. Den økonomiske ramme skal muliggøre basisomkostninger i form af mødeafholdelse, faglig inspiration, procesunderstøttelse og udformning af materialer i forbindelse med udarbejdelse af anbefalinger til byrådet.